

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
DIREKTORAT ZA ORGANIZACIJSKO ZAKONODAJO
IN PRAVOSODNO UPRAVO

Župančičeva ulica 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 53 42
F: 01 369 57 83
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
gp.ukom@gov.si

Številka: 091-14/2019/2
Datum: 21. 2. 2019

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 9791-49: Odprava omejitve števila pristopov (do sedaj le 3) na pravniški državni izpit – ODGOVOR
Zveza: Vaš dopis, št. 092-49/2019/1 z dne 4. 2. 2019

Z gornjim dopisom ste nam posredovali predlog, prejet preko spletnega orodja predlagam.vladi.si, št. 9791-49, ki se nanaša na odpravo sedanje omejitve števila pristopov na pravniški državni izpit. V nadaljevanju vam posredujemo odgovor našega ministrstva.

V okviru navedenega predloga je predlagana odprava omejitve iz drugega odstavka 20. člena Zakona o pravniškem državnem izpitu¹ (ZPDI), ki določa, da kandidatu, ki po tretjem dovoljenem pristopu ne opravi uspešno izpita, ni dovoljen ponovni pristop. Predlagatelj predlog utemeljuje s težavnostjo in nepredvidljivostjo pravniškega državnega izpita. Po njegovem mnenju je uspeh na izpitu odvisen od različnih dejavnikov, med drugim od sestave komisije, saj so razlike med izpraševalci zelo velike. Kot problematično izpostavlja neurejenost pritožbenega postopka zoper oceno, ki jo je kandidat dosegel na ustnem delu izpita. Glede na to, da po veljavni ureditvi izpit v celoti plača vsak posameznik, predlagatelj ne vidi razlogov, zakaj bi se z omejitvijo števila pristopov k izpitu onemogočalo posamezne kandidate na njihovi karierni poti. Podrejeno predlagatelj predlaga, da se tistim, ki so že kadarkoli opravili pisni del pravniškega državnega izpita (kazenski in civilni del) in so bili pri tretjem pristopu na pisnem delu neuspešni, omogoči zagovor pred komisijo na ustnem delu, ki bi ocenila, ali kandidatovo znanje zadostuje za uspešno opravljen izpit. Na koncu dodaja, da je po njegovem mnenju sedanja ureditev v nasprotju z načelom enakega obravnavanja in načelom pravne države.

V zvezi s predlogom najprej pojasnujemo, kolikšno je število in delež kandidatov, ki so v obdobju od leta 2005 do leta 2018 zaradi omejitve števila pristopov k pravniškemu državnemu izpitu iz drugega odstavka 20. člena ZPDI izgubili možnost opravljanja tega izpita. Navedeni podatki so razvidni iz naslednje preglednice:

¹ Uradni list RS, št. 83/03 – uradno prečiščeno besedilo, 111/07 in 40/12 – ZUJF.

LETO	ŠTEVILO PRISTOPOV	ŠTEVILO KANDIDATOV, KI SO BILI NEUSPEŠNI TRETJIČ	NEUSPEŠNOST KANDIDATOV %
od 1.3.2005	278	1	0,36%
2006	322	2	0,62%
2007	356	1	0,28%
2008	332	1	0,30%
2009	516	1	0,19%
2010	514	3	0,58%
2011	554	6	1,08%
2012	463	20	4,32%
2013	444	4	0,90%
2014	361	4	1,11%
2015	261	5	1,92%
2016	226	0	0,00%
2017	243	5	2,06%
2018	244	5	2,05%
SKUPAJ	5114	58	1,13%

Iz preglednice je razvidno, da je bilo v omenjenem obdobju izmed 5114 kandidatov, ki so pristopili k izpitu, tudi tretjič neuspešnih 58 kandidatov. V deležih to pomeni v povprečju 1,13%, po posameznih letih pa delež variira od 0,00% do 4,23%. To je relativno nizek delež, sploh v primerjavi npr. z uspešnostjo študentov, ki se vpišejo na določen študij in ga nato tudi končajo.

ZPDI ne predpisuje pritožbenega postopka zoper oceno, ki jo je kandidat dosegel na pravniškem državnem izpitu. Kot se je ministrstvo do tega vprašanja že opredelilo, je razlog v tem, da gre pri ocenjevanju na ustnem delu pravniškega državnega izpita za akademsko oceno najvišjih pravnih strokovnjakov in ne za upravni postopek. Pritožbe, ki jih kljub temu na ministrstvo vložijo nekateri kandidati, minister zavrže kot nedovoljene, saj zanje ni pravne podlage, kandidati pa imajo nato možnost sprožiti upravni spor.

Določba drugega odstavka 20. člena ZPDI je bila tudi že v postopku presoje ustavne skladnosti pred Ustavnim sodiščem. Ustavno sodišče je v odločbi št. U-I-242/03 z dne 19. 1. 2006 zavzelo stališče, da omejitev števila dovoljenih pristopov k pravniškemu državnemu izpitu iz navedene določbe ni v neskladju s pravico do svobodne izbire zaposlitve iz drugega odstavka 49. člena Ustave RS². Svojo odločitev je utemeljilo s tem, da izpodbijana določba določa zgolj način izpolnitve pogoja za opravljanje pravosodnih funkcij in pravosodnih poklicev ter drugih del, za katere se z zakonom zahteva kot pogoj pravniški državni izpit. Pri določitvi načina izpolnitve

² Uradni list RS, št. 33/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 69/04, 69/04 in 68/06.

nekega pogoja pa je po mnenju Ustavnega sodišča bistveno, da zakonodajalec vsem kandidatom zagotovi razumne možnosti za njegovo izpolnitev. V obravnavanem primeru je zakonodajalec določil, da so dovoljeni trije pristopi k opravljanju izpita, pri čemer je posebej uredil primere, ko se ponovitev dela izpita ne šteje za ponoven pristop, s podzakonskim predpisom pa je določil tudi pravila glede odsotnosti ali odstopa kandidata od izpita. Na podlagi navedenega je Ustavno sodišče zaključilo, da je zakonodajalec vsem kandidatom zagotovil razumne možnosti, da uspešno opravijo pravniški državni izpit, zaradi česar je pobudničina navedba, da je izpodbijana določba drugega odstavka 20. člena ZPDI v neskladju s pravico do svobodne izbire zaposlitve iz drugega odstavka 49. člena Ustave, neutemeljena.

Ne glede na navedeno se zavedamo številnih pomanjkljivosti veljavne ureditve na področju pravniškega državnega izpita, zlasti v zvezi s samo izvedbo izpita. Zato na našem ministrstvu poteka priprava reforme tega področja, v okviru katere so in še bodo obravnavani tudi vidiki, izpostavljeni v obravnavanem predlogu. Tekom dosedanjih aktivnosti so bile pripravljene Prenovljene izhodiščne teze za prenovo področja PDI, ki so objavljene na naslednji spletni strani Ministrstva za pravosodje:

http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/novice/2018/180910_Prenova_PDI_prenovljene_teze.pdf

S spoštovanjem,

mag. Evelin PRISTAVEC TRATAR
generalna direktorica